

مقایسه تأثیر تحریکات حسی بر سطح هوشیاری بیماران دچار اغما در دو زمان دیر هنگام و زودهنگام

*سمیه کاوسی پور^۱، دکتر مجتبی عظیمیان^۲، هوشنگ میرزایی^۳، دکتر مسعود کریملو^۴، دکتر احسان شرافت کاظم زاده^۵

چکیده

هدف: امروزه بر توانبخشی زودهنگام و صحیح بیماران دارای اختلال هوشیاری تأکید فراوان دارند، اما تحقیقات انجام شده در این زمینه حاکی از ارائه این مداخلات در زمان‌های متفاوت می‌باشد. لذا به منظور مقایسه میزان افزایش سطح هوشیاری متعاقب تحریکات حسی در دو زمان زودهنگام و دیر هنگام مطالعه حاضر انجام شد.

روش بررسی: در یک مطالعه تجربی و مداخله‌ای و به طریق سنجش‌های مکرر، ۲۱ مرد دچار اغما که GCS آنها در ۳ روز اول پس از ضربه، ۸ یا پایین‌تر بود، به صورت تصادفی به ۳ گروه مقایسه، مداخله زودهنگام و مداخله دیر هنگام تخصیص یافتند. تمامی بیماران تا روز ۲۵ پس از ضربه پیگیری شده و سطح هوشیاری آنان با دو معیار GCS و CRS-R به صورت یکروز در میان ارزیابی شد. مداخله تحریک حسی یک هفته‌ای با تحریک ۵ حس شنوایی، بینایی، لامسه، حرکتی و بویایی در گروه زودهنگام از روز ۷-۵ پس از ضربه و در گروه دیر هنگام از روز ۱۵ پس از ضربه ارائه شد. همچنین طی هفته انجام مداخله، روزانه قبل و بعد از دریافت مداخله سطح هوشیاری ارزیابی شد. داده‌های بدست آمده با استفاده از آزمونهای آماری تی زوجی، همبستگی پیرسون و اندازه‌گیریهای مکرر مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: تحلیل روند تغییرات سطح هوشیاری در طول ۲۵ روز اول پس از ضربه حاکی از افزایش معنادار نمره دو معیار نامبرده در هر ۳ گروه بود ($P < 0/001$). مقایسه میزان تغییرات نمره GCS در ۳ گروه توسط آزمون تعقیبی post hoc تفاوت معناداری بین ۳ گروه نشان نداد ($P = 0/15$). اما میزان تغییرات نمره CRS-R در دو گروه زودهنگام و دیر هنگام تفاوت معناداری را نشان داد ($P < 0/05$).

نتیجه‌گیری: بیداری بیماران اغمایی در طول ۲۵ روز اول پس از ضربه در هر ۳ گروه بهبود خودبخودی دارد. همچنین یافته‌های تحقیق حاکی از آن است که ارائه تحریکات حسی زودهنگام می‌تواند این روند بهبود خودبخودی را تسریع کند.

کلید واژه‌ها: هوشیاری / تحریکات حسی / اغما / کما / کاردرمانی

- ۱- کارشناس ارشد کاردرمانی
- ۲- متخصص مغز و اعصاب، استادیار دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی
- ۳- کارشناس ارشد کاردرمانی روانی، عضو هیئت علمی دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی
- ۴- دکترای آمار حیاتی، استادیار دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی
- ۵- متخصص جراحی مغز و اعصاب، استادیار دانشگاه علوم پزشکی شیراز

تاریخ دریافت مقاله: ۸۵/۱۲/۲۰

تاریخ پذیرش مقاله: ۸۶/۲/۲۲

* آدرس نویسنده مسئول:

شیراز، بلوار چمران، خیابان ابیوردی (۱)،
دانشکده توانبخشی دانشگاه علوم
پزشکی شیراز

تلفن: ۰۷۱۱-۶۲۷۱۵۵۱-۲

*Email:somaye37@yahoo.com